

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ VILNIAUS PATAISOS NAMUS

2018-08-20 Nr. 4D-2017/1-1086
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius 2017-07-31 gavo X (toliau vadinama ir – Pareiškėjas) skundą dėl Vilniaus pataisos namų (toliau vadinama ir – Vilniaus PN) pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su lygtiniu paleidimu (toliau vadinama – Skundas).

2. Pareiškėjas Skunde nurodo:

2.1. „Šių metų [2017 m.] gegužės 18 d. padaviau dokumentus dėl lygtinio paleidimo, bet jau liepos 28 d. praėjo apie 3 mėn. ir net datos nėra paskirta, kada komisija, apie teismą išvis nekalbu [...]. Nors kitiems nuteistiesiems [...] jau senai sutvarkyti dokumentai [...]“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta);

2.2. „[...] stengiausi dirbti, bet Vilniaus PN atima man šią galimybę, kadangi į darbą neišveda [...], sako *darbo nėra*, nors kiti nuteistieji tik parašo prašymą į darbą ir 10 dienų tarpe išveda dirbti.“

3. Pareiškėjas prašo ištirti jo Skundo aplinkybes.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Nustatytos tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Seimo kontrolierius 2017-08-10 raštu Nr. 4D-2017/1-1086/3D-2381 kreipėsi į Vilniaus PN direktorių, prašydamas paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes. Seimo kontrolierius 2017-08-28 gavo Vilniaus PN 2017-08-25 raštą Nr. 9-4603(07), kuriame nurodoma:

4.1. „Nuteistojo prašymas pristatyti jį Vilniaus pataisos namų lygtinio paleidimo komisijai (toliau – Komisija) gautas 2017-08-16 Nr. 29(6)-643. Priešingai nei nurodė nuteistasis, 2017-05-18 prašymo pristatyti jį Komisijai gauta nebuvo.

Pažymėtina, kad, prieš teikiant prašymą ir medžiagą Komisijai, reikalingos atlikti parengiamojo pobūdžio procedūros. Visų pirma reikalinga išsiaiškinti, ar lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos atveju, taikant intensyvią priežiūrą, nuteistojo nurodytu adresu bus tam tinkamos sąlygos. Informuojame, kad 2017-05-09 nuteistasis X kreipėsi į pataisos įstaigos administraciją su prašymu dėl gyvenamosios vietos patikslinimo. Gavus nurodytą nuteistojo prašymą 2017-05-16 buvo išsiųstas užklauskimas dėl gyvenamosios vietos patikslinimo Vilniaus apygardos probacijos tarnybos Ukmergės skyriui Nr. 9-2615(07), kuriame nurodoma, jog nuteistasis X yra rengiamas paleisti iš pataisos įstaigos anksčiau laiko ir kad sutinka, jog jam

būtų taikoma intensyvi priežiūra; atsižvelgus į tai, buvo prašoma ištirti bei pateikti informaciją apie šio asmens socialinę aplinką, kitas aplinkybes, galinčias padėti individualizuoti probacijos sąlygas. 2017-05-22 iš aukščiau nurodytos įstaigos buvo gautas atsakymas (2017-05-18 Nr. U5-496) dėl nuteistojo pasirinktos gyvenamosios vietos grįžus iš įkalinimo įstaigos.“

4.2. „Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso (toliau – BVK) 164 straipsnio 2 dalis numato, kad Komisija apsversto nuteistojo prašymą „ir socialinio tyrimo išvadą, nuteistajam taikytas socialinės reabilitacijos priemonės ir jų įgyvendinimo rezultatus, nusikalstamo elgesio rizikos pokyčius [...]“. Kaip buvo nurodyta, dar vienas kriterijus, į kurį atsižvelgiama svarstant nuteistąjį Komisijos metu, yra nuteistojo aktyvumas dalyvaujant socialinės reabilitacijos priemonėse, tarp jų, ir bendraujant su psichologais, kas rodo, jog nuteistasis noriai sprendžia jam kilusius sunkumus. 2017-07-05 gauta Vilniaus pataisos namų psichologinės tarnybos pažyma, apie tai, kad nuteistasis nuo šių [2017] metų gegužės mėn. 31 d. lankosi kassavaitinėse konsultacijose. 2017-08-11 atliktas nuteistojo nusikalstamo elgesio rizikos vertinimas pagal OAS'ys metodiką.“

4.3. „Vadovaujantis Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2003 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. 194 (toliau – PI VTT), 325¹ ir 325³ punktais, prašymai lygtinai paleisti iš pataisos įstaigos pateikiami pataisos įstaigos administracijai. Pataisos įstaiga per 10 darbo dienų nuo prašymo priėmimo pateikia jį ir socialinio tyrimo išvadą Komisijai. Atsižvelgus į tai, kad prašymas gautas ir registruotas 2017-08-16, tai reikalingos medžiagos (socialinio tyrimo išvados ir nuteistojo prašymo) pateikimo Komisijai terminai dar nėra suėję.“

4.4. „Taigi, atsižvelgus į tai, kas išdėstyta aukščiau, matyti, jog nuteistasis yra nuosekliai rengiamas Komisijos svarstymui: pateikti užklausimai dėl gyvenamosios vietos, atliktas nusikalstamo elgesio rizikos vertinimas, gavus nuteistojo prašymą pristatyti jį Komisijai, rengiama tam reikalinga medžiaga.“

4.5. „Nuo atvykimo dienos nebuvo užregistruotas ir svarstytas nei vienas šio nuteistojo prašymas dėl darbo suteikimo.“

4.6. „Taip pat informuojame, kad nuteistasis su 2017-07-25 prašymu-skundu dėl darbo nesuteikimo kreipėsi į Kalėjų departamentą prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (toliau – Kalėjų departamentas). Šis skundas pagal Kalėjų departamento raštą (2017-08-02 Nr. 2S-4992) buvo persiųstas nagrinėti Vilniaus pataisos namų administracijai. Šio skundo nagrinėjimo procedūra buvo nutraukta gavus nuteistojo 2017-08-07 prašymą Nr. 29(6)-626, kuriuo nuteistasis prašė nutraukti jo 2017-07-25 prašymo-skundo nagrinėjimą, kadangi, kaip nurodė nuteistasis, visi klausimai išspręsti. Atsižvelgus į tai nuteistasis buvo supažindintas su atsakymu dėl 2017-07-25 prašymo-skundo nagrinėjimo procedūros nutraukimo (2017-08-09 atsakymas Nr. 42-836(1)), kuriame nurodoma, kad nuteistajam su darbu susiję klausimai buvo paaiškinti žodžiu, t. y., paaiškinta, jog darbas nuteistajam bus suteiktas, kai atsiras laisva darbo vieta ir jo kandidatūra atitiks darbui keliamus reikalavimus.“

5. Seimo kontrolierius 2018-07-12 raštu Nr. 4D-2017/1-1086/3D-1910 kreipėsi į Vilniaus PN direktorių, prašydamas patikslinti Pareiškėjo skunde nurodytas aplinkybes. Seimo kontrolierius 2018-08-07 gavo Vilniaus PN administracijos 2018-07-27 raštą Nr. 9-3629(07), kuriame nurodoma:

5.1. „Nuteistasis X laisvės atėmimo bausmę šiuo metu atlieka Vilniaus PN. X Vilniaus pataisos namų lygtinio paleidimo komisijai (toliau – Komisija) buvo pristatytas 2 kartus:

1) 2017-09-21 Komisijos metu svarstytas nuteistojo 2017-08-16 prašymas Nr. 29(6)-643 dėl lygtinio paleidimo sutinkant su intensyvia priežiūra (protokolo Nr. 58-29), vertinta kartu su prašymu pateikta socialinio tyrimo išvada (2017-08-18 Nr. 57-138). Komisija nutarė lygtinio paleidimo X netaikyti. Nuteistasis supažindintas su Komisijos nutarimu „Dėl lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos taikymo nuteistajam“ (2017-09-28 nutarimas Nr. 59-150).

Vilniaus miesto apylinkės teismas 2017-10-26 nutartimi nuteistojo skundą dėl Vilniaus pataisos namų Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijos 2017-09-28 nutarimo Nr. 59-150 atmetė. Vilniaus apygardos teismas 2017-12-12 nutartimi nuteistojo skundą atmetė ir paliko galioti Vilniaus miesto apylinkės teismo 2017-10-26 nutartį;

2) 2018-06-14 Komisijos metu svarstytas nuteistojo 2018-06-05 prašymas Nr. 29(2)-345 dėl lygtinio paleidimo be intensyvios priežiūros (protokolo Nr. 58-25), vertinta kartu su prašymu pateikta socialinio tyrimo išvada (2018-06-08 Nr. 57-98). Komisija nutarė lygtinio paleidimo X netaikyti. Nuteistasis supažindintas su Komisijos nutarimu „Dėl lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos taikymo nuteistajam“ (2018-06-18 nutarimas Nr. 59-126).“

5.2. „Informuojame, kad, prieš teikiant prašymą ir medžiagą Komisijai, reikalingos atlikti parengiamojo pobūdžio procedūros. Vadovaujantis „Nuteistųjų paleidimo iš laisvės atėmimo vietų parengiamojo darbo instrukcijos“ (patvirtinta Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2006 m. kovo 28 d. įsakymu Nr. 4/07-95, 2012 m. gegužės 18 d. įsakymo Nr. V-176 redakcija) 5 punktu – „Nuteistojo paleidimo iš laisvės atėmimo vietos parengiamasis darbas pradedamas likus ne mažiau kaip 3 mėnesiams, o rengiant dokumentus lygtiniam paleidimui iš pataisos įstaigos – ne mažiau kaip vienam mėnesiui iki socialinio tyrimo išvados pateikimo Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijos sekretoriui“. Nuteistieji, atlikus šias procedūras, vadovaujantis Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklių [...] 325 punktu, dėl teikimo juos svarstyti Komisijoje teikia atskirą prašymą, kuriuo prašo juos pristatyti Komisijai [...]. X prašymas pristatyti jį Komisijai gautas tik 2017-08-16 (Nr. 29(6)-643). Komisijoje šis prašymas kartu su parengta dokumentine medžiaga (socialinio tyrimo išvada) svarstytas 2017-09-21.“

5.3. „2018-01-17 raštu Nr. 9-285(07), ruošiant nuteistąjį pakartotiniam svarstymui, buvo kreiptasi į Vilniaus apygardos probacijos tarnybos Ukmergės skyrių „Dėl intensyvios priežiūros taikymo nuteistajam“. 2018-02-02 iš aukščiau nurodytos įstaigos buvo gautas atsakymas (2018-01-30 Nr. U5-137), [...] rašte atkreiptas dėmesys į tai, kad elektros stebėjimo priemonėms nėra saugios vietos dėl ten gyvenančių mažamečių vaikų. Nuteistasis supažindintas pasirašytinai. 2018-02-15 ir 2018-02-19 nuteistasis vėl užpildė prašymo formą dėl gyvenamosios vietos patikslinimo lygtinio paleidimo atveju. Pagal užpildytą prašymo formą buvo parengtas raštas dėl gyvenamosios vietos patikslinimo, kuris 2018-02-20 buvo išsiųstas Vilniaus apskrities Vyriausiojo policijos komisariato Ukmergės raj. policijos komisariatui Nr. 9-883(07). [...] 2018-02-19 gautas nuteistojo prašymas Nr. 29-(6)-122, kuriame prašoma atidėti jo svarstymą Komisijoje. Prašymas svarstytas Komisijoje, nutarta tenkinti (2018-02-28 protokolai Nr. 58-11).“

5.4. Vilniaus PN administracija pateikė Vilniaus miesto apylinkės teismo 2017-10-26 nutartį. Teismas nagrinėjo Pareiškėjo skundą dėl Vilniaus PN Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijos 2017-09-28 nutarimo, kuriuo atsisakyta taikyti šiam nuteistajam lygtinį paleidimą iš pataisos įstaigos, teisėtumą ir pagrįstumą. Pareiškėjo skundas buvo atmetas kaip nepagrįstas. Vilniaus apygardos administracinis teismas 2017-12-12 nutartimi paliko galioti Vilniaus miesto apylinkės teismo 2017-10-26 nutartį.

Skundo tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

6. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso:

125 straipsnis. Nuteistųjų įtraukimas į darbą – „1. Kiekvienas laisvės atėmimo bausmę atliekantis nuteistasis privalo dirbti, jeigu jam darbą siūlo pataisos įstaigos administracija. Pataisos įstaigos administracija privalo užtikrinti, kad nuteistieji būtų įtraukiami į darbą atsižvelgiant į jų darbingumą ir, kiek galima, į turimą specialybę. 2. Nuteistieji neįgalieji, sulaukę valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos amžiaus ir ribotai pakaltinami nuteistieji į darbą gali būti įtraukiami tik rašytiniu jų sutikimu, kai yra tam neprieštaraujanti

gydytojų išvada ir laisvų darbo vietų. Šių nuteistųjų darbingumo įvertinimo tvarką nustato sveikatos apsaugos ministras. 3. Nuteistiesiems darbą parenka pataisos įstaigos administracija, atsižvelgdama į laisvas pareigas ir darbo vietas. 4. Nuteistieji į darbą paprastai įtraukiami pataisos įstaigose ir valstybės įmonėse prie pataisos įstaigų. Ne pataisos įstaigose ir ne valstybės įmonėse prie pataisos įstaigų į darbą įtraukiamų nuteistųjų darbas organizuojamas laikantis nuteistųjų izoliavimo ir apsaugos reikalavimų. 5. Bausmę laisvės atėmimo vietų ligoninėse atliekančių nuteistųjų darbas organizuojamas gydamosios darbo terapijos dirbtuvėse“;

157 straipsnis. Lygtinis paleidimas iš pataisos įstaigų – „1. Laisvės atėmimo bausmę pataisos įstaigose atliekantys nuteistieji, kurie vykdo individualiame socialinės rehabilitacijos plane numatytas priemones, yra pateikę Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijai prašymus lygtinai paleisti iš pataisos įstaigos ir kurių nusikalstamo elgesio rizika žema ir (ar) pažanga mažinant nusikalstamo elgesio riziką sudaro pagrindą manyti, kad jie laikysis įstatymų ir nenusikals, gali būti lygtinai paleisti iš pataisos įstaigų. Prašymų lygtinai paleisti iš pataisos įstaigos pateikimo tvarką nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės. 2. Teikti Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijai prašymus lygtinai paleisti iš pataisos įstaigos nuteistieji gali ne anksčiau kaip likus mėnesiui iki laiko, kai jie faktiškai bus atlikę šią minimalią paskirtos laisvės atėmimo bausmės dalį: 1) vieną trečdalį paskirtos laisvės atėmimo bausmės, bet ne mažiau kaip keturis mėnesius, – nuteistieji už dėl neatsargumo padarytus nusikaltimus, kuriems paskirta bausmė neviršija šešerių metų, kiti nuteistieji, kuriems paskirta bausmė neviršija trejų metų laisvės atėmimo, taip pat nepilnamečiai; [...]“;

164 straipsnis. Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos taikymo tvarka – „1. Pataisos įstaigose sprendimams dėl nuteistųjų prašymų lygtinai paleisti iš pataisos įstaigos priimti Kalėjimų departamento direktoriaus įsakymu sudaromos Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijos. Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijų sudarymo ir darbo organizavimo nuostatus tvirtina teisingumo ministras. 2. Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisija ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo nuteistojo prašymo lygtinai paleisti iš pataisos įstaigos gavimo apsversto šį prašymą ir socialinio tyrimo išvadą, nuteistajam taikytas socialinės rehabilitacijos priemones ir jų įgyvendinimo rezultatus, nusikalstamo elgesio rizikos pokyčius, šio Kodekso 157 straipsnio 8 dalyje nurodytą nukentėjusiojo atsiliepimą, jeigu jis buvo gautas, ir priima motyvuotą nutarimą taikyti nuteistajam lygtinį paleidimą iš pataisos įstaigos arba jo netaikyti“;

183 straipsnis. Bausmių vykdymo institucijų, įstaigų ir pareigūnų veiksmų ir sprendimų apskundimas – „1. Viešųjų darbų, laisvės apribojimo, arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes vykdančių institucijų ir įstaigų pareigūnų veiksmai ir sprendimai per vieną mėnesį gali būti skundžiami atitinkamą bausmę vykdančios institucijos ar įstaigos vadovui. Šis skundą turi išnagrinėti ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo skundo gavimo dienos. 2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas bausmes vykdančių institucijų ir įstaigų vadovų veiksmai ir sprendimai per vieną mėnesį gali būti skundžiami Kalėjimų departamento direktoriui. Šis skundą turi išnagrinėti ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo jo gavimo dienos, o jei dėl skundo atliekamas tyrimas, – per dvidešimt darbo dienų nuo tyrimo baigimo dienos. 3. Kalėjimų departamento direktoriaus veiksmai ir sprendimai per dvidešimt dienų nuo jų įteikimo gali būti skundžiami apygardos administraciniam teismui.“

7. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo:

17 straipsnis. Atsisakymas nagrinėti skundą – „1. Seimo kontrolierius ne vėliau kaip per 7 darbo dienas nuo skundo gavimo dienos priima sprendimą atsisakyti nagrinėti skundą, apie tai informuodamas pareiškėją, jeigu: [...] 4) skundas tuo pačiu klausimu buvo išnagrinėtas arba yra nagrinėjamas teisme; [...]. 4. Jeigu skundo tyrimo metu paaiškėja šio straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės, skundo tyrimas nutraukiamas.“

8. Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos

teisingumo ministro 2003 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. 194, nustatyta:

„325¹. Prašymai lygtinai paleisti iš pataisos įstaigos pateikiami pataisos įstaigos administracijai.“

9. Nuteistųjų paleidimo iš laisvės atėmimo vietų parengiamojo darbo instrukcijos, patvirtintos Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus, 2012 m. gegužės 18 d. įsakymo Nr. V-176 redakcija:

„5. Nuteistojo paleidimo iš laisvės atėmimo vietos parengiamasis darbas pradedamas likus ne mažiau kaip 3 mėnesiams, o rengiant dokumentus lygtiniam paleidimui iš pataisos įstaigos – ne mažiau kaip vienam mėnesiui iki socialinio tyrimo išvados pateikimo Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijos sekretoriui.“

Lietuvos Respublikos teismų praktika

10. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau vadinama – LVAT) 2012 m. gruodžio 20 d. sprendime, priimtame administracinėje byloje Nr. A-822-3206-12, konstatavo:

„Pagal Tarnybos Kalėjimų departamente prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos statuto (2008 m. lapkričio 6 d. įstatymo Nr. X-1791 redakcijos) 5 straipsnį Kalėjimų departamentas ir jam pavaldžios įstaigos (pagal Statuto 2 straipsnio 1 dalį pataisos namai yra Kalėjimų departamentui pavaldi įstaiga) savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Bausmių vykdymo kodeksu, Baudžiamuoju kodeksu, Baudžiamojo proceso kodeksu, Suėmimo vykdymo įstatymu, kitais įstatymais, šiuo statutu, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis ir kitais teisės aktais. Pagal Statuto 4 straipsnį Kalėjimų departamento ir jam pavaldžių įstaigų veikla grindžiama teisingumo, teisėtumo, žmogaus teisių ir laisvių gerbimo, suimtųjų ir nuteistųjų lygybės prieš suėmimo ir bausmių vykdymo įstatymus, humanizmo, bausmių vykdymo individualizavimo, progresyvaus bausmių atlikimo ir viešumo principais. Panevėžio pataisos namai ir Kalėjimų departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, kaip viešojo administravimo subjektai, be minėtų specialiųjų teisės nuostatų, savo veikloje privalo laikytis viešojo administravimo srityje taikomų viešojo administravimo principų, pavyzdžiui: įstatymo viršenybės, reiškiančio, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus, *objektyvumo*, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia principus (Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 1 punktą).“

Tyrimo išvados

11. Atsižvelgiant į tyrimo metu analizuotą informaciją, teisinį reglamentavimą, išvados bus pateikiamos išskiriant šias dalis:

11.1. dėl Vilniaus PN administracijos veiksmų rengiant Pareiškėjo dokumentus lygtiniam paleidimui;

11.2. dėl Vilniaus PN administracijos veiksmų įdarbinant Pareiškėją.

Dėl Vilniaus PN administracijos veiksmų rengiant Pareiškėjo dokumentus lygtiniam paleidimui

12. Pareiškėjas Seimo kontrolieriui skundėsi, kad 2017-05-18 įteikė prašymą dėl teikimo Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijai, tačiau jo dokumentai Komisijai neteikiami ir klausimas dėl lygtinio paleidimo nesprendžiamas.

13. Skundo tyrimo metu buvo nustatyta, kad Pareiškėjas 2017-08-16 pateikė Vilniaus PN administracijai prašymą dėl jo dokumentų teikimo Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijai. Komisijos posėdis įvyko 2017-09-21, jo metu buvo nutarta netaikyti nuteistajam lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos. Pareiškėjas Komisijos nutarimą apskundė teismui, tačiau jo skundas buvo atmestas.

14. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 4 punkte numatyta, kad Seimo kontrolierius ne vėliau kaip per 7 darbo dienas nuo skundo gavimo dienos priima sprendimą atsisakyti nagrinėti skundą, apie tai informuodamas pareiškėją, jeigu skundas tuo pačiu klausimu buvo išnagrinėtas arba yra nagrinėjamas teisme. Šio straipsnio 4 dalyje numatyta, kad, jei skundo tyrimo metu paaiškėja šio straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės, skundo tyrimas nutraukiamas.

Pažymėtina, kad Pareiškėjas apskundė teismui Vilniaus PN Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijos nutarimą, teismas nuteistojo skundą dėl lygtinio paleidimo aplinkybių ir pataisos namų administracijos veiksmų išsamiai išnagrinėjo ir priėmė sprendimą, kuris yra įsiteisėjęs.

Atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes ir teisinį reglamentavimą, Pareiškėjo skundo aplinkybių dėl Vilniaus PN administracijos veiksmų, teikiant šio nuteistojo dokumentus lygtiniam paleidimui, tyrimas nutrauktinas.

Dėl Vilniaus PN pareigūnų veiksmų įdarbinant Pareiškėją

15. Pareiškėjas Seimo kontrolieriui nurodė, kad kreipėsi į pataisos namų administraciją prašydamas įdarbinti, tačiau darbo negauna.

16. Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjas 2017-07-26 kreipėsi į Kalėjimų departamentą dėl jo įdarbinimo Vilniaus PN. Kalėjimų departamentas Pareiškėjo skundą persiuntė nagrinėti Vilniaus PN administracijai. Pareiškėjas Vilniaus PN administracijai 2017-08-07 įteikė prašymą nenagrinėti Kalėjimų departamentui siųsto skundo, nes visi klausimai yra jau išspręsti.

Daugiau skundų arba prašymų dėl įdarbinimo Pareiškėjas Vilniaus PN administracijai neteikė.

17. LVAT savo jurisprudencijoje ne kartą yra pažymėjęs, kad, pagal Tarnybos Kalėjimų departamente prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos statuto 5 straipsnį, Kalėjimų departamentas ir jam pavaldžios įstaigos savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Bausmių vykdymo kodeksu, Baudžiamuoju kodeksu, Baudžiamojo proceso kodeksu, Suėmimo vykdymo įstatymu, kitais įstatymais, šiuo statutu, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis ir kitais teisės aktais. Pagal Statuto 4 straipsnį, Kalėjimų departamento ir jam pavaldžių įstaigų veikla grindžiama teisingumo, teisėtumo, žmogaus teisių ir laisvių gerbimo, suimtųjų ir nuteistųjų lygybės prieš suėmimo ir bausmių vykdymo įstatymus, humanizmo, bausmių vykdymo individualizavimo, progresyvaus bausmių atlikimo ir viešumo principais. Pataisos namai ir Kalėjimų departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, kaip viešojo administravimo subjektai, be minėtų specialiųjų teisės nuostatų, savo veikloje privalo laikytis viešojo administravimo srityje taikomų viešojo administravimo principų, pavyzdžiui: įstatymo viršenybės, reiškiančio, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia principus.

Bausmių vykdymo kodekso 125 straipsnyje numatyta, kad kiekvienas laisvės atėmimo bausmę atliekantis nuteistasis privalo dirbti, jeigu jam darbą siūlo pataisos įstaigos

administracija. Pataisos įstaigos administracija privalo užtikrinti, kad nuteistieji būtų įtraukiami į darbą atsižvelgiant į jų darbingumą ir, kiek galima, į turimą specialybę. Nuteistiesiems darbą parenka pataisos įstaigos administracija, atsižvelgdama į laisvas pareigas ir darbo vietas.

Atkreiptinas dėmesys, kad šiuo metu pataisos įstaigų administracijos neturi galimybių įdarbinti visus pageidaujančius dirbti nuteistuosius dėl darbo vietų trūkumo.

18. Atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes, darytina išvada, kad, nors Pareiškėjo prašymas įdarbinti nebuvo patenkintas, tačiau jam buvo paaiškintos neįdarbinimo priežastys, taip pat jis buvo informuotas, kad, atsiradus laisvai darbo vietai ir atitikus keliamus reikalavimus, darbas jam bus pasiūlytas, todėl teigti, kad Vilniaus PN administracija tyčia Pareiškėjo neįdarbino ir nesilaikė teisės aktuose įtvirtintų teisingumo, teisėtumo, žmogaus teisių ir laisvių gerbimo, suimtųjų ir nuteistųjų lygybės prieš suėmimo ir bausmių vykdymo įstatymus, humanizmo principų, nėra pagrindo, ir skundo aplinkybė dėl galimai netinkamų Vilniaus PN pareigūnų veiksmų, jo neįdarbinant, atmestina.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAI

19. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, nusprendžia:

X skundą dėl Vilniaus pataisos namų pareigūnų veiksmų, susijusių su įdarbinimu, atmesti.

20. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu, nusprendžia:

X skundo dėl Vilniaus pataisos namų pareigūnų veiksmų, susijusių su jo dokumentų teikimu lygtiniam paleidimui, tyrimą nutraukti.

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas